

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA**

**PRIJEDLOG ZAKONA O OSIGURANJU DEPOZITA S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2004.

I. USTAVNA I ZAKONSKA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Osnova za donošenje Zakona o osiguranju depozita sadržana je u odredbama članka 2. stavak četvrti alineja prva Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 47/01. - pročišćeni tekst i 55/01.) kao i članka 85. Zakona o bankama ("Narodne novine", broj 84/02.).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja i razlozi zbog kojih se predlaže donošenje zakona

Regulatorni okvir osiguranja depozita otpočeo je donošenjem Zakona o bankama i štedionicama ("Narodne novine", broj 94/93., 90/96., 46/97. - pročišćeni tekst i 89/98.). Člankom 29. Zakona o bankama i štedionicama koji je donesen 1993. godine ("Narodne novine", broj 94/93.) bilo je uređeno da banka koja se bavi poslovima štednje mora štedne uloge svakog štediše osigurati pri državnoj instituciji ovlaštenoj za osiguranje štednih uloga u bankama do ukupnog iznosa kojeg propiše ministar financija. Člankom 60. istog Zakona bilo je također propisano da će, do osnivanja državne institucije ovlaštene za osiguranje štednih uloga u bankama, banke i štedionice štedne uloge štediša osigurati po odredbi članka 29. istog Zakona kod društava za osiguranje koja posluju na teritoriju Republike Hrvatske koje odredi ministar financija.

Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske donio je 1994. godine Zakon o Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka ("Narodne novine" broj 44/94, 79/98, 19/99, 35/00 i 60/04, u nastavku teksta: Zakon o DAB-u) kojim se osniva Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (u daljnjem tekstu Agencija) kao specijalizirana financijska institucija koja osigurava štedne uloge u bankama i štedionicama i provodi postupak sanacije banaka. Prema odredbama članka 4. navedenog Zakona Agencija osigurava štedne uloge u bankama i štedionicama, a banke i štedionice dužne su osigurati štedne uloge do visine koju svojom odlukom propiše ministar financija. Člankom 5. stavak 1. istog Zakona uređeno je da su banke i štedionice dužne Agenciji plaćati premije za osigurane štedne uloge, a stavkom 2. istog članka Zakona određuje se da visinu premije i rokove plaćanja uređuje Agencija općim aktom na osnovu kriterija koje odobrava Hrvatska narodna banka u suglasnosti sa ministrom financija, vodeći računa o stupnju rizika kojem je Agencija izložena u pojedinoj banci i štedionici te o visini sredstava kojima Agencija raspolaže.

Na osnovu odredaba članka 5. stavak 2. Zakona o DAB-u i članka 16. stavak 1. točka 5. i stavak 2. Statuta Agencije, Uprava Agencije donijela je 1997. godine Pravilnik o osiguranju štednih uloga ("Narodne novine", broj 65/97, 105/98 i 86/00) kojim se uređuje osiguranje štednih uloga u bankama i štedionicama, a koje provodi Agencija u cilju zaštite štednih uloga građana u bankama i štedionicama u Republici Hrvatskoj u slučaju stečaja banaka i štedionica.

Navedenim Pravilnikom uređuje se:

- definicija štednih uloga, ("Iznos štednog uloga fizičke osobe u jednoj banci ili štedionici obračunavat će se kao ukupan iznos pologa fizičke osobe, sukladno odredbi članka 2. ovog Pravilnika, bilo da ih drži na jednom ili više štednih računa, u domaćoj i/ili stranoj valuti, s tim da osigurani iznos štednih uloga ne može prijeći iznos propisan Odlukom iz

članka 3. stavak 1. ovog Pravilnika, u koji iznos su uključene i obračunate kamate na štedne uloge"),

- iznos do kojega su osigurani štedni ulozi, s tim da iznos propisuje ministar financija svojom odlukom,

- štedni ulozi u podružnicama stranih banaka,

- premija za osigurane štedne uloge,

- odnos visine premije i stupnja rizika (Agencija može naplaćivati različite tipove i visinu premije za osiguranje štednih uloga određenim bankama i štedionicama te podružnicama stranih banaka koje obavljaju prikupljanje štednih uloga ovisno o stupnju rizika kojem je Agencija izložena u pojedinoj banci, štedionici ili podružnici strane banke koja obavlja prikupljanje štednih uloga, te sredstvima kojima Agencija raspolaže. Metoda koja će se koristiti za određivanje rizika banaka i štedionica biti će određena temeljem kriterija koje odobrava Hrvatska narodna banka - članak 10. Pravilnika).

- osnivanje banaka i štedionica te podružnica stranih banaka i osiguranje štednih uloga,

- pregled poslovnih knjiga,

- isplata osiguranih štednih uloga,

- uporaba fonda osiguranja štednih uloga,

- kaznene odredbe i prijelazne i završne odredbe.

Na osnovu odredbe članka 18. istog Pravilnika Direktor Agencije ovlašten je za donošenje provedbenih uputa za primjenu Pravilnika o osiguranju štednih uloga.

Na temelju odredaba članka 4. stavka drugog Zakona o Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka ministar financija donio je 20. lipnja 1997. godine Odluku o visini osiguranih štednih uloga. Prema toj Odluci banke i štedionice bile su dužne kod Agencije osigurati štedne uloge fizičkih osoba do uključivo visine od 30.000,00 kuna u 100%-tnom iznosu, dok su se štedni ulozi od 30.000,01 do 50.000,00 kuna osiguravali 75% od tog iznosa. Odlukom ministra financija od 19. lipnja 1998. godine ti se iznosi mijenjaju tako da su banke i štedionice dužne kod Agencije osigurati štedne uloge fizičkih osoba do uključivo visine od 100.000,00 kuna u 100%-tnom iznosu, s tim da se za banke nad kojima je pokrenut stečajni postupak primjenjuju propisi koji su važili na dan otvaranja stečaja nad bankom.

Direktor Agencije, na osnovu ovlaštenja uređenog člankom 18. Pravilnika o osiguranju štednih uloga, a u vezi s člankom 17. stavak 2. istog Pravilnika, donio je 1998. godine Odluku o datumu početka osiguranja štednih uloga. Na osnovu te Odluke osiguranje štednih uloga po odredbama spomenutog Pravilnika započelo je 8. siječnja 1998. godine, budući da je 31. prosinca 1997. godine iznos uplaćen po odredbama članaka 6. i 7. Pravilnika o osiguranju štednih uloga bio dosegao 90% od ukupnog iznosa propisanog odredbama tih članaka. Navedenom Odlukom također se utvrđuju banke, štedionice i podružnice stranih banaka čije prikupljene štedne uloge osigurava Državna Agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka.

Europska unija i sustav osiguranja depozita

Direktiva 94/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. godine o programima osiguranja depozita, kao dokument s kojim se zakonske odredbe o osiguranju depozita Republike Hrvatske trebaju uskladiti, funkcionira po načelu da program osiguranja depozita matične države kreditne institucije treba obuhvaćati i njezine podružnice u ostalim državama članicama.

U Direktivi 94/19/EZ "depozit" je definiran kao "... bilo kakav potražni saldo koji je rezultat deponiranja sredstava na računu ili rezultat privremenih situacija koje proizlaze iz uobičajenih bankovnih transakcija i koji kreditna institucija mora otplatiti u skladu s primjenjivim pravnim i ugovornim uvjetima, te bilo koji dug za koji je kreditna institucija izdala potvrdu."

Programima osiguranja depozita prema Direktivi 94/19/EZ nisu obuhvaćeni sljedeći depoziti:

- depoziti koje su položile ostale kreditne institucije u svoje ime i za svoj račun,
- svi instrumenti koji su obuhvaćeni definicijom "jamstvenog kapitala" u Direktivi o jamstvenom kapitalu i
- depoziti koji proizlaze iz transakcija u vezi kojih su donesene kaznene presude o pranju novca definiranom u Direktivi o pranju novca.

Direktiva o osiguranju depozita obvezuje svaku od država članica unutar njezinog teritorija da uvede i službeno prizna jedan ili više programa osiguranja depozita. Države članice mogu pojedinu kreditnu instituciju osloboditi od obveze da ima neki od takvih programa ako je ta institucija dio sustava koji štiti samu kreditnu instituciju i koji posebice osigurava njezinu likvidnost i solventnost i pod uvjetom da je takav sustav postojao i bio službeno priznat u trenutku usvajanja Direktive o osiguranju depozita. Ovaj izuzetak osmišljen je s ciljem da se nekim štedionicama i štednim zadrugama omogući da zadrže svoju postojeću strukturu.

Prema Direktivi o osiguranju depozita programi osiguranja depozita trebaju u načelu platiti propisno ovjerena potraživanja u roku od tri mjeseca nakon što depozit postane nedostupan.

Depozit se smatra nedostupnim u situaciji kada je dospio i plativ, ali nije bio isplaćen i kad su:

- institucija koja se bavi nadzorom zaključila da je kreditna institucija trenutačno nesposobna (zbog razloga koji su izravno povezani s njezinom financijskom situacijom) isplatiti depozite i da trenutačno nema izgleda da će ih moći isplatiti, te to mora javno objaviti najkasnije 21 dan nakon što utvrdi takvo stanje ili
- sudske vlasti donijele, zbog razloga izravno povezanih s financijskom situacijom kreditne institucije, presudu koja ima učinak suspenzije potraživanja deponenata od te kreditne institucije.

Direktiva o osiguranju depozita određuje da programi osiguranja depozita moraju obuhvaćati deponente u podružnicama kreditne institucije koje se nalaze u drugim državama članicama, a ne u državi članici u kojoj se nalazi njezin središnji ured. Ovaj pristup matične države članice može ipak dovesti do dvije vrste poremećaja na teritoriju države članice-domaćina. Ako bi razina ili opseg pokrića koje nudi program osiguranja depozita matične države članice premašivali razinu i opseg pokrića koje nudi program osiguranja depozita države članice-domaćina, tada bi lokalne kreditne institucije (tj. institucije države domaćina) bile u lošijem položaju. Direktiva o osiguranju depozita zbog toga određuje da do 31. prosinca 1999. godine ni razina niti opseg pokrića koje nudi program osiguranja depozita matične

države članice ne smiju premašivati maksimalnu razinu i opseg pokrića koje nudi odgovarajući program unutar teritorija države članice-domaćina.

S druge strane, u situacijama kada bi pokriće koje nudi država članica-domaćin premašivalo pokriće koje nudi matična država članica, u lošijem bi se položaju nalazile podružnice kreditne institucije iz matične države članice. Kako bi se to spriječilo, Direktiva o osiguranju depozita određuje da država članica-domaćin mora osigurati da se takve podružnice mogu pridružiti programu osiguranja depozita države članice-domaćina kako bi nadopunile program osiguranja depozita koji postoji u njihovim matičnim državama članicama.

S obzirom na podružnice kreditnih institucija čiji je središnji ured u državi koja nije članica Europske unije, države članice moraju osigurati ili da u tim državama postoji pokriće ekvivalentno onom propisanom Direktivom o osiguranju depozita ili da se te podružnice pridruže programima osiguranja depozita koji postoje unutar teritorija države članice u kojoj se nalaze. Stvarni i potencijalni deponenti moraju na raspolaganju imati sve relevantne podatke o mehanizmima osiguranja koji pokrivaju njihove depozite i to na službenom jeziku države članice.

Načelo Preporuke Europske Komisije br. 87/63/EEC od 22. 12. 1987. godine (na temelju koje je donesena Direktiva 94/19/EZ) zadržano je i u Direktivi o osiguranju depozita. U skladu s tim, programi osiguranja depozita moraju određivati da ukupni depoziti svakog depozitara budu pokriveni u iznosu od 20.000 eura u slučaju kada depoziti postanu nedostupni. Neke države članice ograničavaju osiguranje kako bi potaknule depozitare da pažljivo razmotre kvalitetu kreditnih institucija. Direktiva o osiguranju depozita dozvoljava ovakvu praksu pod uvjetom da postotak osiguranog depozita bude jednak barem 90 % ukupnih depozita sve dok iznos koji treba biti plaćen ne dosegne minimalni iznos osiguran prema Direktivi o osiguranju depozita. Sva će ova ograničenja biti primjenjiva na ukupne depozite položene kod jedne kreditne institucije, bez obzira na broj i valutu depozita i položaj unutar Europske unije.

Države članice mogu isključiti neke deponente ili depozite iz programa osiguranja ili ih mogu osigurati u manjem iznosu. Dozvoljene iznimke navedene su u Dodatku I. Direktive, a obuhvaćaju depozite finansijskih institucija, depozite osiguravajućih društava, depozite države, depozite u valutama država koje nisu članice Europske unije, valute koje nisu euro, depozite mirovinskih fondova, depozite članova kreditne institucije, menadžera kao i vlasnika dionica s najmanje 5% kapitala kreditne institucije i s njima povezanim osobama, depoziti društava koji pripadaju istoj grupi s kreditnom institucijom, neimenovane depozite i neke druge depozite. Države članice mogu isto tako osigurati i opsežnije pokriće depozita od onog određenog Direktivom o osiguranju depozita.

Države članice moraju osigurati da kreditne institucije deponentima stave na raspolaganje podatke neophodne za utvrđivanje programa osiguranja depozita koji primjenjuju. Smatrano je, međutim, da je nepoželjno da kreditne institucije oglašavaju (reklamiraju) iznos i opseg pokrića koje nudi program osiguranja depozita koji one primjenjuju na primljene depozite. Zbog toga Direktiva o osiguranju depozita zahtjeva da države članice utvrde pravila kojima se ograničava takvo oglašavanje kako bi se spriječilo da ono utječe na stabilnost bankovnog sustava ili povjerenje deponentata.

Svrha koja se želi postići zakonom

S ciljem prilagođavanja domaće zakonske regulative zahtjevima Europske unije pristupilo se izradi novih zakonskih prijedloga, pa je tako već donesen novi Zakon o Hrvatskoj narodnoj banci (Narodne novine 36/01), Zakon o platnom prometu (Narodne novine 117/01), Zakon o bankama (Narodne novine 84/02), Zakon o tržištu vrijednosnih papira (Narodne novine 84/02), te Zakon o deviznom poslovanju (Narodne novine 96/03).

Budući da Republika Hrvatska spada među zemlje u kojima već postoji organizirani eksplicitni model osiguranja depozita donošenjem Zakona o osiguranju depozita izvršilo bi se djelomično usklađenje zakonskih propisa sa Direktivom 94/19/EZ o osiguranju depozita.

Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Usvajanjem ovog Zakona izvršilo bi se daljnje poboljšanje sustava osiguranja depozita, te planirano usuglašavanje hrvatskog zakonodavstva sa zakonodavstvom Europske unije na području osiguranja depozita.

III. OCJENA I IZVOR POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno angažiranje sredstava državnog proračuna.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora predlaže se upućivanje ovog Zakona po hitnom postupku jer se istim vrši usklađivanje zakonodavstva sa pozitivnim stečevinama Europske unije.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O OSIGURANJU DEPOZITA

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje osiguranje depozita u bankama s ciljem zaštite depozita građana u slučaju stečaja banaka.

(2) Osiguranje depozita u smislu ovoga Zakona provodi Državna Agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (dalje u tekstu: Agencija).

(3) Pod pojmom banka iz stavka 1. ovoga članka, u smislu ovoga Zakona, podrazumijeva se:

1. banka koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za rad i koja je osnovana kao dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj,
2. podružnica strane banke kojoj je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za rad, ako depoziti nisu pokriveni sustavom osiguranja u matičnoj zemlji i to do osiguranog iznosa utvrđenog ovim Zakonom,
3. stambena štedionica osnovana prema odredbama Zakona o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje.

(4) Depoziti u štedno-kreditnim zadrugama nisu osigurani po odredbama ovoga Zakona.

DEFINICIJA DEPOZITA

Članak 2.

Pod depozitom u smislu ovoga Zakona podrazumijevaju se novčana sredstva građana u kunama ili stranoj valuti položena na račun kod banke temeljem ugovora o novčanom depozitu ili kao polog na štednu knjižicu te sredstva na tekućim računima i žiro računima građana.

Članak 3.

(1) Temeljem ovoga Zakona ne osiguravaju se:

1. depoziti članova uprave i nadzornog odbora banke ili posebne uprave banke u banci u kojoj obavljaju ovu funkciju i s njima povezanih osoba,
2. depoziti dioničara koji sudjeluju sa više od 5% dionica s pravom glasa u temeljnom kapitalu banke i s njima povezanih osoba,
3. depoziti koji ne glase na ime,
4. depoziti uloženi pod značajno povoljnijim uvjetima od uobičajenih ili oni uloženi uz financijske uvjete koji su pridonijeli pogoršanju stanja u banci. Uprava Agencije propisati će kriterije za primjenu ove odredbe,
5. devizni depoziti građana pretvoreni u javni dug RH sukladno odredbi članka 1.

Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske (Narodne novine br. 106/93).

6. depoziti za koje je nadležni organ pravomoćnom odlukom utvrdio da potiču ili su povezani sa transakcijama i radnjama koje predstavljaju pranje novca u skladu sa zakonom koji regulira pranje novca.

(2) Pod povezanim osobama iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju se članovi uže obitelji i to: bračni drug ili osoba s kojom ona duže vrijeme živi u zajedničkom kućanstvu koje prema zakonu koje određuje bračnu zajednicu i obiteljske odnose ima zakonski položaj jednak onome koji ima bračna zajednica, djeca ili posvojena djeca te ostale osobe koje su pod skrbništvom osobe iz točke 1. i točke 2. stavka 1. ovoga članka.

IZNOS DO KOJEG SU OSIGURANI DEPOZITI

Članak 4.

Agencija osigurava depozite građana u svakoj banci do uključivo visine od 100.000 kuna (sto tisuća kuna) u 100%-tnom iznosu.

OBRAČUN OSIGURANOG DEPOZITA

Članak 5.

(1) Iznos osiguranog depozita građana u jednoj banci obračunavat će se kao ukupan iznos depozita građana, sukladno odredbi članka 2. ovog zakona, bilo da ih drži na jednom ili više štednih računa, tekućem računu i žiro računu u domaćoj i/ili stranoj valuti do visine osiguranog iznosa iz članka 4. ovoga Zakona, u koji iznos su uključene i kamate do dana pokretanja stečajnog postupka.

(2) Kamate na osigurane depozite u kunama i u stranoj valuti u slučaju pokretanja stečajnog postupka nad bankom obračunavaju se u visini kamatne stope po viđenju banke nad kojom je otvoren stečajni postupak od dana pologa ili od zadnjeg pripisa kamata do dana pokretanja stečajnog postupka.

(3) Depoziti u stranoj valuti biti će nadoknađeni u kunama, po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke za istu valutu koji je vrijedio na dan pokretanja stečajnog postupka te banke.

ISPLATA OSIGURANIH DEPOZITA

Članak 6.

(1) Agencija će isplatiti osigurane depozite u slučaju otvaranja stečajnog postupka nad bankom.

(2) Osigurane depozite Agencija će isplatiti neposredno štedišama banke u stečaju preko vlastite blagajne ili preko poslovnih banaka koje u ime i za račun Agencije provode isplatu osiguranih depozita ili na račun banke koja preuzima poslove štednje od banke u stečaju.

(3) Agencija je dužna isplatiti osigurane depozite najkasnije u roku od 90 dana od dana pokretanja stečajnog postupka nad bankom, a iznimno u daljnjem roku od 90 dana na temelju posebne odluke Uprave Agencije.

(4) Agencija ima pravo na povrat isplaćenih osiguranih depozita u stečajnom postupku banke.

Članak 7.

(1) Agencija neće priznavati dijeljenje depozita odnosno prijenose sredstava sa računa depozita sukladno članku 2. na više osoba koje se provodi u vrijeme kada banka nije u mogućnosti izvršiti naloge za plaćanje zbog toga što na računu banke nema pokrića niti bilo kakve promjene na računima koje bi bile poduzete u cilju zlouporabe prava na isplatu osigurane štednje.

(2) Sukladno određenju iz stavka 1. ovoga članka, depoziti nastali takvim prijenosom ne uključuju se u osnovicu za obračun premije osiguranja depozita.

(3) Banka je dužna obavijestiti Agenciju o provođenju radnji iz stavka 1. ovoga članka odmah po nastanku, a najkasnije do isteka tromjesečja za koje se obračunava premija za osigurane depozita.

(4) U slučaju stečaja nad bankom u postupku isplate osiguranih depozita Agencija će u osnovicu za isplatu uključiti samo ona stanja koja su postojala na računima depozita prije provođenja transakcija iz stavka 1. ovoga članka.

DEPOZITI U PODRUŽNICAMA STRANIH BANAKA

Članak 8.

(1) Podružnica strane banke uključuje se u sustav osiguranja depozita u Republici Hrvatskoj temeljem ovoga Zakona do visine i pod istim uvjetima propisanim za banke ako sustav osiguranja depozita ne postoji u državi u kojoj se nalazi sjedište strane banke ili je opseg jamstva za depozite manji nego u Republici Hrvatskoj.

(2) Razina i opseg osiguranih depozita u podružnici strane banke ne smiju prelaziti razinu i opseg određen zakonom i propisima Republike Hrvatske o osiguranju depozita.

(3) O sustavu osiguranja depozita, podružnica strane banke mora odmah po dobivanju odobrenja za rad od strane Hrvatske narodne banke obavijestiti instituciju nadležnu za osiguranje depozita u Republici Hrvatskoj.

PREMIJA ZA OSIGURANE DEPOZITE

Članak 9.

(1) Premije će se obračunavati i plaćati tromjesečno, temeljem podataka o prosječnom stanju depozita iz Izvješća o stanju ukupnih i osiguranih depozita građana (prosjek zadnjih dana u mjesecu u jednom tromjesečju) za prethodno tromjesečje, u visini od 0,125% za svako tromjesečje, na iznos osiguranih depozita.

(2) Banke su dužne dostaviti izvješća iz stavka 1. ovoga članka u roku od 10 dana od isteka tromjesečja.

(3) Banke su dužne premiju iz stavka 1. ovoga članka platiti najkasnije u roku od 15 dana od dana izdavanja računa.

Članak 10.

(1) Kad sredstva u Fondu za osiguranje depozita koji se vodi kod Agencije prijeđu iznos od 2,5 % od ukupne visine osiguranih depozita kod svih banaka, računajući na dan 31. prosinca prethodne godine, visina godišnje premije za tekuću godinu može biti određena i u nižem iznosu od iznosa utvrđenog u članku 9. stavak 1. ovoga Zakona o čemu odluku donosi Uprava Agencije uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.

(2) U slučaju potrebe koju utvrđuje Uprava Agencije uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke premija za osigurane depozite može za pojedino razdoblje za pojedine banke ili za sve banke biti određena i u visini većoj nego je to propisano u članku 9. stavak 1. ovoga Zakona o čemu odluku donosi Uprava Agencije uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.

(3) Premija za osigurane depozite iz stavka 2. ovoga članka plaća se po posebnom pozivu i u roku od 15 dana od dana izdavanja računa.

ODNOS VISINE PREMIJE I STUPNJA RIZIKA

Članak 11.

(1) Agencija može naplaćivati različite vrste i visinu premije za osiguranje depozita bankama ovisno o stupnju rizičnosti poslovanja pojedine banke (diferencirane premije) o čemu odluku donosi Uprava Agencije uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.

(2) Uprava Agencije uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke odrediti će metodu koja će se koristiti za utvrđivanje premije iz stavka 1. ovoga članka.

OSNIVANJE BANAKA I ŠTAMBENIH ŠTEDIONICA I OSIGURANJE DEPOZITA

Članak 12.

- (1) Banke su dužne prije početka rada platiti u Fond osiguranja depozita iznos od 0,3% svog temeljnog kapitala na ime osiguranja depozita.
- (2) Prilikom podnošenja prijave za upis osnivanja u sudski registar banke su dužne uz prijavu priložiti dokaz o uplati iznosa iz stavka 1. ovoga članka.

VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA I IZVJEŠĆIVANJE AGENCIJE

Članak 13.

- (1) Banke su dužne organizirati svoje poslovanje i voditi poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju i sve ostale evidencije koje se odnose na depozite osigurane ovim Zakonom na način koji omogućuje provjeru posluje li banka u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Banke čiji su depoziti osigurani po odredbama ovoga Zakona dužne su Agenciji dostavljati izvješća o poslovima iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Sadržaj i rokove izvješća iz stavka 2. ovoga članka propisati će direktor Agencije, uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.
- (4) Agencija je ovlaštena pregledavati poslovne knjige svake banke u dijelu njihovog poslovanja navedenom u stavku 1. ovog članka.

KORIŠTENJE I ZAŠTITA POVJERLJIVIH PODATAKA

Članak 14.

- (1) Agencija mora čuvati kao povjerljive podatke o stanju pojedinačnih depozita koji su obuhvaćeni osiguranjem temeljem ovoga Zakona, kao i sve druge podatke, činjenice i okolnosti koje je saznala u izvršavanju svojih ovlaštenja i obveza iz članka 15. ovoga Zakona.
- (2) Agencija može koristiti povjerljive podatke do kojih je došla izvršavajući svoja ovlaštenja i obveze iz ovoga Zakona isključivo u svrhu za koju su dani, te ih ne smije priopćiti trećim osobama ili im omogućiti da ih doznaju ili iskoriste osim u slučajevima propisanim zakonom.
- (3) Odredba stavka 2. ovoga članka odnosi se i na sve fizičke osobe koje u svojstvu radnika ili u drugom svojstvu rade u Agenciji.

NADZOR NAD BANKAMA

Članak 15.

(1) Agencija obavlja nadzor banaka u dijelu poslovanja sa depozitima osiguranim po odredbama ovoga Zakona.

(2) Banka je dužna na zahtjev ovlaštene osobe Agencije omogućiti joj da obavi nadzor poslovanja banke u prostorijama banke. U tu svrhu banka je dužna omogućiti ovlaštenoj osobi uvid i kontrolu poslovnih knjiga, poslovne dokumentacije i evidencije u opsegu potrebnom za obavljanje nadzora. Banka je dužna na zahtjev ovlaštene osobe uručiti joj računalne ispise, preslike poslovnih knjiga, poslovne dokumentacije ili evidencije u papirnatom obliku i/ili u obliku elektroničkog zapisa na mediju.

(3) Banka je dužna ovlaštenim osobama Agencije osigurati odgovarajuće prostorije, opremu i druge uvjete za neometano obavljanje izravnog nadzora te osoblje koje će osigurati pristup dokumentaciji i njezin pregled i koje će surađivati s ovlaštenim osobama.

(4) Direktor Agencije propisuje pobliže uvjete i način provedbe nadzora iz stavka 1. ovoga članka.

NALAZI NADZORA

Članak 16.

(1) Nakon obavljenog nadzora poslovanja banke ovlaštene osobe sastavljaju nalaz o obavljenom nadzoru.

(2) Primjerak nalaza o obavljenom nadzoru i rješenje o provođenju mjera za poboljšanje vođenja evidencije o osiguranim depozitima Agencija dostavlja upravi banke, nadzornom odboru banke, unutarnjoj reviziji banke i Hrvatskoj narodnoj banci.

(3) Na temelju nalaza ovlaštenih osoba direktor Agencije može izdati rješenje banci za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti vezanih za osiguranje depozita te utvrditi mjere koje je u vezi s tim nalazom banka obvezna primijeniti.

(4) Rješenja koja donosi direktor Agencije su konačna i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

KORIŠTENJE FONDA OSIGURANJA DEPOZITA

Članak 17.

(1) Uplaćene premije za osigurane depozite uplaćene na temelju ovoga Zakona vode se na posebnom računu Agencije i čine Fond osiguranja depozita (u nastavku teksta: Fond).

(2) Sredstva Fonda Agencija koristi za isplatu osiguranih depozita građanima u slučaju stečaja banke, odnosno za namjenu utvrđenu ovim Zakonom.

(3) Sredstva Fonda sastoje se iz:

1. premije za osiguranje depozita naplaćene od banaka članica sustava po ovom Zakonu,
2. sredstva naplaćena iz stečajnih postupaka banaka po osnovu isplate osigurane štednje ili sredstva primljena od naplate preuzetih potraživanja od banaka u stečaju,
3. prihodi od ulaganja slobodnih sredstava Fonda,
4. prihodi od izdavanja vlastitih obveznica Agencije uz državno jamstvo Vlade Republike Hrvatske ,
5. prihodi iz državnog proračuna,
6. ostali prihodi.

(4) Sredstva Fonda, osim za namjenu iz stavka 2. ovoga članka, koriste se i za:

1. pokriće troškova nastalih u postupku isplate osiguranih depozita,
2. za pokriće troškova nastalih u postupku naplate potraživanja Agencije iz stečajne mase banke,
3. troškovi povezani s ulaganjima sredstava Fonda,
4. troškovi osoblja i ostali troškovi iz poslovanja.

(5) Sredstva Fonda mogu se ulagati u:

1. kratkoročne zapise i druge kratkoročne vrijednosne papire izdane od strane Republike Hrvatske i Hrvatske narodne banke,
2. dugoročne obveznice i druge dugoročne vrijednosne papire izdane od strane Republike Hrvatske ili uz jamstvo Republike Hrvatske.

(6) Ako se sredstva iz stavka 1. ovoga članka ulažu u druge vrijednosne papire, za to je potrebna posebna Odluka ministra financija.

INFORMIRANJE GRAĐANA

Članak 18.

(1) Banke moraju u svim prostorima u kojima posluju sa strankama na vidnom mjestu i na razumljiv način objaviti podatke o sustavu osiguranja depozita temeljem ovoga Zakona.

(2) Sadržaj objave iz stavka 1. ovoga članka propisuje direktor Agencije.

KAZNENE ODREDBE

Članak 19.

(1) Za prekršaj kazniti će se banka novčanom kaznom u iznosu od 500.000 do 1.000.000 kuna u slučajevima:

1. ako ne plati premiju osiguranja depozita sukladno odredbama ovoga Zakona,

2. ako Agenciji ne omogući pregled poslovnih knjiga i ostale evidencije koje se odnose na osigurane depozite i Agenciji ne dostavi tražena izvješća i informacije sukladno odredbama ovoga Zakona,
3. ako provodi radnje koje mogu dovesti ili su dovele do zlouporabe prava na isplatu osiguranih depozita.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba uprave banke novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 15.000 kuna.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20.

Direktor Agencije ovlašten je za donošenje provedbenih uputa za primjenu ovoga Zakona.

Članak 21.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona stavljaju se van snage odredbe Zakona o državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka od članka 4. do članka 7. (Narodne novine br. 44/94, 79/98, 19/99, 35/00 i 60/04), Pravilnik o osiguranju štednih uloga (Narodne novine br. 65/97, 105/98, 86/00) te Odluka o visini osiguranih štednih uloga (Narodne novine br. 88/98).

Članak 22.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

VI. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

Uz članak 1.

Člankom 1. uređeno je područje koje je predmet regulative ovog Zakona, a koje se odnosi na osiguranje depozita u bankama u slučaju njihovog stečaja. Osnovni cilj Zakona prvenstveno je stabilnost financijskog sustava i zaštita manje sofisticiranih štediša. Ugrađivanjem određenih odredbi Direktive 94/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o programima osiguranja depozita u ovaj Zakon osigurava se postupno provođenje postupka harmonizacije regulative Republike Hrvatske s regulativom Europske unije. Institucija koja provodi osiguranje depozita po odredbama ovog Zakona je Državna Agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka. Stavkom 3. ovog članka definira se što se podrazumijeva pod pojmom "banka" u smislu ovog Zakona. Nadalje, stavkom 4. ovog članka uređuje se da depoziti u štedno-kreditnim zadrugama nisu osigurani po odredbama ovog Zakona.

Uz članak 2.

Ovim člankom definira se pojam depozita te se uređuje da se pod "depozitom" u smislu ovog Zakona podrazumijevaju novčana sredstva građana u kunama ili stranoj valuti položena na račun kod banke temeljem ugovora o novčanom depozitu ili kao polog na štednu knjižicu te sredstva na tekućim i žiro računima građana.

Uz članak 3.

Ovim člankom utvrđuje se što se prema odredbama ovog Zakona ne osigurava. Naime, Direktiva Europske unije 94/19/EZ o osiguranju depozita svojim člankom 7. točka 2. predviđa da države članice mogu odrediti isključenje određenih deponentata ili depozita iz sustava osiguranja. Sukladno tome ovaj članak sadrži isključenja određenih deponentata, odnosno depozita iz ovog sustava osiguranja depozita.

Uz članak 4.

Stavkom 1. ovog članka utvrđuje se da Agencija osigurava depozite građana u svakoj banci do uključivo visine od 100.000 kuna u 100%-tnom iznosu. Ovom odredbom ovaj Zakon nije potpuno usklađen sa Direktivom Europske unije 94/19/EZ iz razloga što još nisu ispunjeni svi uvjeti da bi se iznos osiguranog depozita povećao, a jedan od njih je da Fond osiguranja depozita nema dovoljno financijske snage, zbog obveza koje proizlaze iz već provedenih stečajeva banaka. Potpuno usklađenje s odredbom članka 7. stavak 1. Direktive Europske unije 94/19/EZ o osiguranju depozita kojom se nalaže da programi osiguranja depozita moraju propisati da je ukupan iznos depozita svakog deponenta osiguran do iznosa od 20.000 EUR u slučaju da depoziti postanu nedostupni izvršilo bi se najkasnije do pristupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske Unije.

Uz članak 5.

Člankom 5. detaljno se uređuje što sve ulazi u osigurani depozit te način obračuna kamata na štedne uloge u kunama i na štedne uloge u stranoj valuti u slučaju pokretanja stečaja banke. Ovim odredbama Zakon je djelomično usklađen jer sukladno Direktivi Europske unije

94/19/EZ o osiguranju depozita u osigurane depozite ulaze i depoziti poduzeća. Razlog djelomične usklađenosti Zakona u ovim odredbama isti je kao djelomičnu usklađenosti vezanu uz iznos osiguranog depozita.

Uz članak 6.

Odredbama ovog članka Agencija se obvezuje da će u slučaju stečaja banke građanima izvršiti isplatu osiguranih štednih uloga te način na koji će se izvršiti isplata i to u roku od 90 dana od dana pokretanja stečajnog postupka iznimno u daljnjem roku od 90 dana na temelju posebne odluke Uprave Agencije. U ovim odredbama Zakon je usklađen sa Direktivom Europske unije 94/19/EZ o osiguranju depozita

Uz članak 7.

Odredbama ovog članka onemogućeno je bankama dijeliti depozite građana na više osoba koje bi se provodile u vrijeme kada banka nije u mogućnosti izvršiti naloge za plaćanje zbog toga što na računu banke nema pokrića niti bilo kakve promjene na računima koje bi bile poduzete u cilju zlouporabe prava na isplatu osiguranih depozita.

Uz članak 8.

Ovim člankom uređuje se razina i opseg uključivanja podružnice strane banke u sustav osiguranja štednih uloga u Republici Hrvatskoj. Razina i opseg osiguranih depozita u podružnici strane banke ne smiju prelaziti razinu i opseg određen zakonom i propisima Republike Hrvatske o osiguranju depozita.

Uz članak 9.

Prema odredbama ovog članka premija za osigurane štedne uloge obračunavala bi se i plaćala u visini od 0,125% tromjesečno temeljem podataka o stanju depozita zadnjeg dana po mjesecima za to tromjesečje.

Uz članak 10.

Člankom 10. predviđena je mogućnost određivanja nižeg odnosno višeg iznosa premije. Niži iznos premije može se odrediti u situaciji kad sredstva u Fondu za osiguranje depozita premaše iznos od 2,5% od ukupne visine osiguranih depozita kod svih banaka računajući na dan 31. prosinca prethodne godine, dok se premija u višem iznosu može odrediti prema potrebi za pojedino razdoblje za pojedine banke ili za sve banke prema odluci Uprave Agencije i uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.

Uz članak 11.

Ovim člankom uređuje se mogućnost uvođenja diferencirane premije za osiguranje depozita za pojedine banke, s tim da metodu koja će se koristiti za utvrđivanje premija određuje Agencija, ali uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.

Uz članak 12.

Člankom 12. obvezuju se banke da prije početka rada uplate iznos od 0,3% svog temeljnog kapitala u Fond osiguranja depozita na ime osiguranja depozita te da kod prijave za upis osnivanja u sudski registar prilože dokaz o toj uplati.

Uz članak 13.

Odredbama ovog članka banke se obvezuju da svoje poslovanje organiziraju na način koji će omogućiti provjeru da li banke posluju sukladno odredbama ovog Zakona, s tim da sadržaje i rokove izvješća koje banke dostavljaju Agenciji, Agencija treba prethodno usuglasiti s Hrvatskom narodnom bankom.

Uz članak 14.

Člankom 14. uređuje se korištenje i zaštita povjerljivih podataka.

Uz članak 15.

Temeljem odredbi članka 15. Agencija je ovlaštena obavljati nadzor banaka, ali samo u dijelu poslovanja sa depozitima, a Direktor Agencije propisuje pobliže uvjete i način provedbe nadzora.

Uz članak 16.

Nakon obavljenog nadzora ovlaštene osobe sastavljaju nalaz o obavljenom nadzoru i mogući nalog o provođenju mjera za poboljšanje vođenja evidencije te ih dostavljaju svim nadležnim tijelima. Nadalje, odredbama ovog članka direktor Agencije se ovlašćuje da može izdati nalog banci za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti te utvrditi mjere koje je banka u vezi s tim obvezna primijeniti.

Uz članak 17.

Člankom 17. uređuje se da se sredstva uplaćena po odredbama ovog Zakona vode na posebnom računu Agencije i čine Fond osiguranih depozita, a istim člankom uređuje se za što se sredstva Fonda mogu koristiti i u što se mogu ulagati.

Uz članak 18.

Odredbe ovoga članka odnose se na obvezu banke da u prostoru u kojem posluje sa građanima na vidnom mjestu objavi informaciju o sustavu osiguranja depozita.

Uz članak 19.

Člankom 19. uređuju se kaznene odredbe.

Uz članak 20.

Ovim člankom daje se ovlaštenje direktoru Agencije da donosi provedbene upute za primjenu ovoga Zakona.

Uz članak 21.

Člankom 21. stavljaju se van snage određene odredbe Zakona o državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Pravilnik o osiguranju štednih uloga te Odluka o visini osiguranih štednih uloga.

Uz članak 22.

Ovim člankom predviđa se da ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.